

6. Sınıf

TELİF VE PATENT HAKKI

Engin DEMİRCİ

SB.6.6.2 Bir ürün veya fikrin
telif ve patent süreçleriyle
ilgili bilgi toplayabilme

TELİF VE PATENT HAKKI

Fikirlerini Korumaya Hazır Mısın?

Buldum!
Harika bir
fikrim var!

Vay canına! Etrafındaki her şeye bir bak...

Bisiklet

Dijital oyunlar

Sevdiğin o kitap...

Hepsi bir zamanlar sadece birinin hayaliydi!

Düşün bakalım...

- Aylarca uğraşıp harika bir oyun kodladın.

- Ama sabah uyandığında biri oyununu kendi adıyla satıyor!

Ama...
O benim
emeğimdi! 😞

⚠ DİKKAT! EMEK HIRSIZLIĞI TESPİT EDİLDİ! ⚠

Vay canına! Arda'nın
günlerce uğraştığı, uykusuz
kaldığı fikir, bir saniyede "çıt"
diye kopyalanıyor.
Sence bu adil mi?

KAYDEDİLDİ

Bir fikri fiziksel
olarak çalmasan
bile, onu izinsiz
kopyalamak da
hırsızlıktır.

Üretmek aylarca sürerken, kopyalamak sadece bir saniyeye sığar.

Aylarca süren arařtırmalar
+
Uykusuz geceler ve
deneme-yanılmalar.

1 saniyelik ekran görüntüsü
+
Bedavaya konma çabası.

CTRL + CTRL+V

Fikir üretmek, uykusuz geceler demek. Bedavaya konmak ise...
Şey, biraz ayıp değil mi? Emeği korumamız gerek!

Fikirlerin Görünmez Zırhı: Telif ve Patent

TELİF

PATENT

Patent: Yeni icat ettiğin uçan ayakkabının izinsiz kopyalanamamasıdır.

Telif: Senin bestelediğin bir şarkının veya çizdiğin resmin sadece sana ait olmasıdır.

Telif ve patent, hayal gücü ve emekle üretilen eserleri başkalarının izinsiz kullanmasını önleyen yasal koruma kalkanlarıdır.

Dedektif Sorusu: Sence bir şarkıyı hiç yoktan yazmak mı, yoksa onu kopyalamak mı daha zordur?

İlk Kıvılcım: İcat (Buluş) Nedir?

Tanım

Daha önce hiç kimsenin bilmediği, insanların sorunlarını çözen yepyeni bir alet veya bilgi geliştirmeye **icat** (buluş) denir.

Somut Örnek: İnsanların uzaktan birbiriyle konuşmasını sağlayan ilk cep telefonunun tasarlanması dünyayı değiştiren büyük bir icattır.

İcat yapmak; bir sihirbazın şapkasından tavşan çıkarması gibi, boş bir fikirden yepyeni bir gerçeklik çıkarmaktır!

Buluş (İcat) Nedir?

- Dünyada daha önce olmayan, yeni bir şey üretmektir.
- Hayatımızı kolaylaştırır!
- Yeni bir makine, yeni bir teknoloji...

Çay demleyen robotum nasıl ama? 😎

$$W_0 = E = \frac{(m - m_0)c^2}{m_0 v}$$

$$y = \frac{1}{2\pi + \sqrt{35} \cdot 2hc^2}$$

$$h = x_n^2 = \sqrt{(1x^2 - 4)}$$
$$= \omega^3 = \sqrt{3^3 - 15^2}$$

Süper Kahramanımız: Mucit

Kimdir Bu Mucit?

Zekasını, hayal gücünü ve sabrını kullanarak daha önce var olmayan yeni bir icadı (buluşu) ortaya koyan yetenekli kişidir.

Tarihten Bir Örnek

Sesi teller üzerinden çok uzaklara iletmeyi başaran telefonu icat eden Alexander Graham Bell ünlü bir mucittir.

Gizli Soru: Sence bir mucit, uçan bir bisiklet icat etse fikrini neden herkesten gizlemek ister?

Emeğin Somut Hâli: Ürün

İcatların veya çeşitli üretim süreçlerinin sonucunda ortaya çıkan, dokunabildiğimiz, kullanabildiğimiz veya hizmet alabildiğimiz her şeye **ürün** denir.

Gözlerini Kapat ve Düşün:
Eğer akıllı telefon diye bir 'ürün' hiç olmasaydı, bugünkü hayatımız nasıl olurdu?
(Oturduğun sıra bile bir üründür!)

Fikirden Gerçeğe: Üretim Süreci

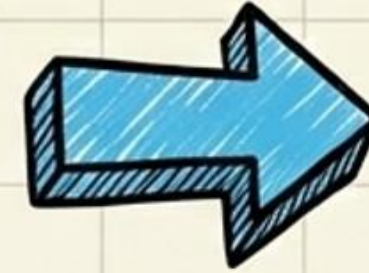
Doğadaki ham maddelerin, insan emeği ve makineler yardımıyla faydalı ürünlere dönüştürülme yolculuğuna **üretim** denir.

1. Ham Madde

2. Emek ve İşlem

3. Son Ürün

Sihir Gibi: Üretim süreci, elindeki un, şeker ve yumurtayı fırının sıcaklığıyla harika bir pastaya dönüştürmek gibidir!

Madalyonun İki Yüzü: Hak ve Sorumluluk

HAK: Bir şeyi yapabilme ve ondan yararlanma özgürlüğümüzdür. Gökyüzüne uçmak isteyen renkli bir balon gibidir.

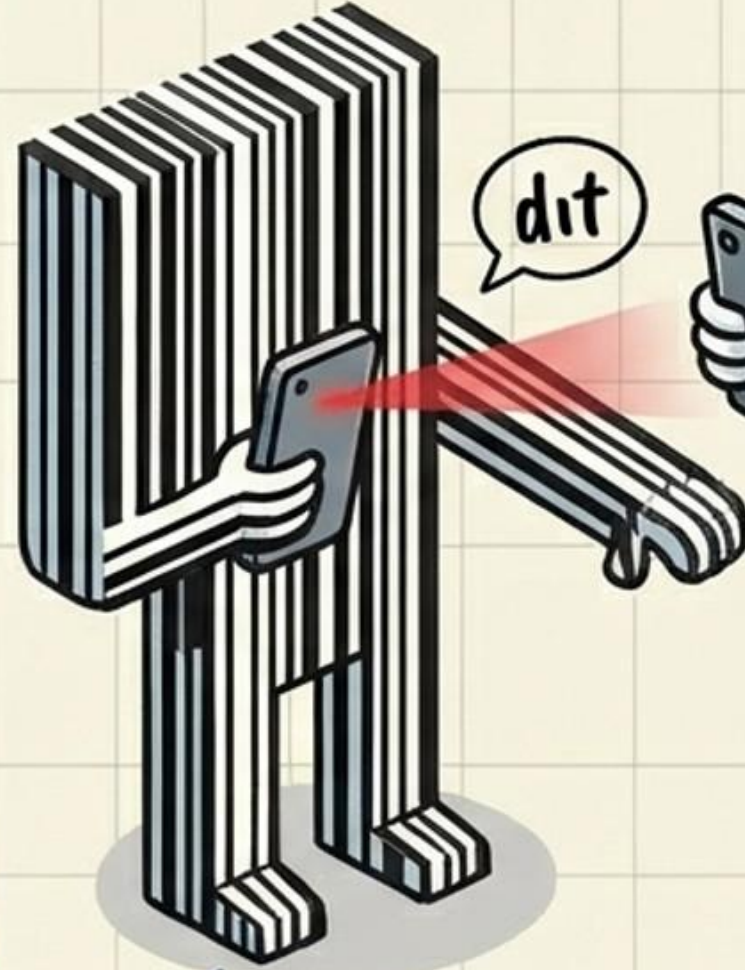
SORUMLULUK: Sahip olduğumuz bu özgürlüklerin sonuçlarını üstlenmemizdir. O balonun ipini elinden kaçırmadan sıkıca tutmaktır.

Örnek Olay: Arkadaşının çizdiği bir resmi internette paylaşmak istersen ondan 'izin almak' senin sorumluluğun, o resmin sahibi olmak ise onun hakkıdır.

Ürünlerin Gizli Dili: Barkod ve Karekod

Ürünlerin fiyat, stok ve üretim yeri gibi bilgilerini elektronik cihazların hızlıca okuyabilmesi için geliştirilmiş dijital şifrelerdir.

Barkod: Markette kasadan geçirilirken "dıt" sesi çıkaran çizgili etiketler.

Karekod (QR): Restoranda menüyü görmek için telefonuna okuttuğun kare şekil.

Dedektif Görevi: Bu hafta içinde nerelerde ve hangi ürünlerin üzerinde karekod gördün?

“Emeğim Emanetimdir”: Telif Hakkı (©)

Telif Hakkı Nedir?

Bir kişinin kendi hayal gücü ve emeği ile meydana getirdiği ürünler üzerindeki tüm hukuki ve maddi haklarıdır.

Sihirli Kilit: Telif hakkı, eserini koruyan sihirli bir kilit gibidir. Senin yazdığın bir şiir, şiir, çizdiğin bir tablo senden izinsiz satılamaz ve kopyalanamaz.

Unutma: Bu hazine sandığını sadece anahtara sahip olan eser sahibi açabilir!

Telif Hakkı: Sanatın Kalkanı

- ⚙️ Telif Hakkı (©): Sanat eserlerini ve fikirleri korur.
- ⚙️ Kitap, şiir, şarkı, film, fotoğraf...
- ⚙️ "Bu eseri ben yarattım, benden izinsiz kopyalayamazsın!" demektir.

En sevdiğin şarkıcının şarkılarını kim koruyor dersin?

Neleri Koruyabiliriz? (Telifli Eserler)

Fikir ve sanat dünyasında ürettiğimiz 6 temel eser türü kanunlar tarafından korunur. Sadece okuduğın romanlar değil, oynadığın oyunların kodları da birer eserdir!

Müzik

Edebiyat

Sanat

Sinema

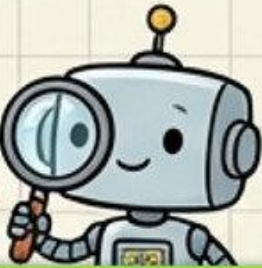

Derleme

Yazılımlar &
Oyunlar

Mini Soru:
En çok sevdiğin bilgisayar
oyunu hangisi? Onun da telif
haklarıyla korunduğunu
biliyor muydun?

FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU

TEMEL HAKLAR

Bu kanun, insanların yazdığı, çizdiği, bestelediği eserleri korumak içindir.

1 Madde 8

Eseri yapan kişi sahibidir.

2 Madde 14

Yayımlamaya sadece **sahibi** karar verir.

3 Madde 15

İster **kendi adıyla** ister **takma adla** ya da **adsız** yayımlar.

4 Madde 16

İzinsiz değişiklik yapılamaz.

5 Madde 23

Satma, çoğaltma ve **dağıtma** hakkı sahibine aittir.

? NEDEN ÖNEMLİ?

Çünkü her eser, sahibinin emeğinin ürünüdür.

SINAV İPUCU:

Eserler izinsiz kullanılamaz!

Emeğe saygı,
geleceğe saygıdır.

Patron Sensin: Telif Kuralları ve Kanunlar

Otomatik Koruma:

Eserini yarattığın an koruma otomatik başlar! Hakkın, senin hayatın boyunca ve senden sonra 70 yıl boyunca devlet güvencesi altındadır.

Anayasa Madde 64:

Devlet, sanatçıyı korur. Eserine adını yazma kararını sadece sen verirsin.

Değiştirilemez!

Senin iznin olmadan eserdeki tek bir kelime, tek bir nota bile değiştirilemez.

Dedektif Vakası: Birisi çok uğraşp yazdığın harika bir hikayeyi internette kendi adıyla paylaşırdı, ne yapardın?

Bir düşünce veya sanat eserini ortaya koyan kişinin bu eserden doğan haklarının tümüdür. Verilen tanım aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

A) Patent

B) Telif

C) Korsan

D) Bandrol

Telli hakkı almanın amaçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

A) Eserin korsan duruma düşmesini önlemek

B) Haksız kazanç elde edilmesinin önüne geçmek

C) Kişinin eser üzerindeki haklarını korumak

D) Buluş yapılan alanda başka buluşların yapılmasının önüne geçmek

Ortaya koyulan bir eser için aşağıdaki kurumlardan hangisi tarafından telif hakkı verilmektedir?

A) Kültür ve Turizm Bakanlığı

B) İç İşleri Bakanlığı

C) Mili Eğitim Bakanlığı

D) Türk Patent Enstitüsü

Telif ve patent haklarının yasalarla koruma altına alınması,

I. Sanatçılarının ve bilim adamlarının çalışmalarını destekleme

II. Korsan yayınlar ve sahte ürünler ile mücadele etme

III. Teknolojik ürünlerin ucuzlamasını sağlama

Amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye yöneliktir?

A) Yalnız I

C) Yalnız III

B) Yalnız II

D) I ve II

Selim, okulda öğrendiği bilgilerle bir video düzenleme programı kullanarak "Anadolu'nun Tarihi Yerleri" konulu özgün bir **belgesel video** hazırlamıştır. Videonun içine kendi seslendirmesini eklemiş, fon müziği olarak da arkadaşının bestelediği bir müziği kullanmıştır. Selim, bu videoyu internette paylaşmak istemekte ancak başkalarının bu videoyu indirip kendi videosuymuş gibi kullanmasından çekinmektedir.

Buna göre Selim'in hazırladığı bu "dijital eser" üzerinde sahip olduğu yasal hak ve bu hakkı temsil eden sembol aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A) Marka Hakkı ®

B) Patent Hakkı [P]

C) Telif Hakkı ©

D) Coğrafi İşaret 📍

Arda, sosyal bilgiler dersi projesi için internette "Telif Hakkı ve Patent" konularında araştırma yapmaktadır. Karşısına çıkan bilgilerin doğruluğundan emin olmak isteyen Arda, dijital dünyada bilgi kirliliğiyle karşılaşabileceğini bilmektedir.

Buna göre Arda'nın, ulaştığı bilgilerin "güvenilirliğini" ölçmek için uyguladığı aşağıdaki yöntemlerden hangisi yanlıştır?

A) Ulaştığı bilgileri resmî kurumların (TÜRKPATENT vb.) internet sitelerinden kontrol etmek.

B) Sosyal medyada en çok paylaşılan ve en çok beğeni alan her bilgiyi doğrudan doğru kabul etmek.

C) İnternet sitesinin güncelliğini anlamak için yazının yayınlanma veya güncellenme tarihine bakmak.

D) Araştırma yaptığı sitenin "Hakkımızda" bölümünü inceleyerek sitenin uzmanlık alanını kontrol etmek.

Patent: İcatların Belgesi

- Patent: Buluş sahibine verilen Özel Üretim ve Satış belgesidir.
- Makineler, yeni aletler, teknolojiler...
- Buluşun tüm hakları belli bir süre sadece mucide aittir.

Robotum artık güvende! 🤖

İcadının Koruyucu Kalkanı: Patent Hakkı

Şampiyonluk Madalyası: Patent Şartları

- ✓ 1. Yeni Olmalı: Daha önce dünyada hiç kimse tarafından yapılmamış olmalı.
- ✓ 2. Çözüm Sunmalı: İnsanların karşılaştığı teknik bir sorunu çözebilmeli.
- ✓ 3. Üretilebilir Olmalı: Hayal ürünü değil, bir fabrikada gerçekten üretilebilir olmalı.

Buluş
Kutusu

Somut Örnek: Güneş enerjisiyle çalışan yepyeni bir "otomatik çanta hazırlama makinesi" icat ettiğinde, patentini alırsan başkası bunu asla üretemez!

20 Yıllık Sır: Patent Başvurusu

Patent hakkı almak için icadınla birlikte TÜRKPATENT kurumuna başvurmalısın. Bu belge icadını tam 20 yıl boyunca sadece senin kullanımına sunar.

20 YIL

3. Koruma Başlar:
Tam 20 yıl boyunca tek patron sensin.

1. Sırrını Sakla:
Başvuru yapana kadar formülü en yakın arkadaşından bile gizle!

2. Başvuru Yap:
Kuruma icadının tüm teknik detaylarını anlat.

Soru: Sen dünyayı değiştirecek bir icat yapsan, sırrını saklar mıydın yoksa heyecandan hemen herkese anlatır mıydın?

Karşılaştırma Zamanı!

TELİF HAKKI

Sanat,
edebiyat,
müzik,
kodlama.

Şiir yazarsan Telif,
uçan ayakkabı yaparsan
Patent alırsın!

PATENT

Teknoloji,
makine,
alet,
motor.

Eyvah!
Kopyalayamıy-
rum, bu koruma
altında!

HATA!

İzinsiz kullanım tespit edildi.
Lütfen emeğe saygı gösterin!

Ülkemizde bir buluşu sahibinin üzerine tescil eden kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

A) Radyo Televizyon Üst Kurulu

B) Türkiye İstatistik Enstitüsü

C) Türk Patent ve Marka Kurumu

D) Türkiye Bilimler Akademisi

Bursluluk 2017

Buluş yapan bir kişinin Türk Patent Enstitüsüne başvurması gerekir.

Buluşlarla ilgili bu gerekliliğin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tanıtımını yapmak

B) Geliştirilmesini sağlamak

C) Kullanım haklarını devretmek

D) Başkaları tarafından sahiplenilmesini önlemek

Bir kimsenin sahibi olduğu buluşu belirli bir süre üretme, kullanma, satma ve ithal etme hakkını elde etmesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Telif hakkı

B) Patent hakkı

C) Tüketici hakkı

D) Bandrol hakkı

Mucit bir mühendis olan Elif Hanım, yıllar süren çalışmaları sonucunda güneş enerjisiyle çalışan ve suyu havadan ayırıştırarak elde eden yeni bir cihaz geliştirmiştir. Elif Hanım, bu buluşunun başkaları tarafından taklit edilmesini istemediği için ilgili kuruma başvurarak "Patent Belgesi" almıştır. Buna göre, aldığı bu "Patent Belgesi" Elif Hanım'a buluşu üzerinde aşağıdaki haklardan hangisini doğrudan sağlar?

A) Buluşun sadece devlet tarafından üretilmesine izin verme hakkı

B) Buluşu belirli bir süre boyunca sadece kendisinin üretme, kullanma ve satma hakkı

C) Buluşun dünyadaki herkes tarafından ücretsiz ve sınırsız kullanılmasını sağlama hakkı

D) Buluşun sadece belirli bir şehirde (yerel düzeyde) kullanılmasına izin verme hakkı

6-A sınıfı öğrencileri, "Telif Hakları" konusunu işledikten sonra okul kütüphanesindeki materyalleri incelemeye başlamışlardır. Öğrenciler, inceledikleri materyallerin hangilerinin kişiye özel bir "eser" olduğunu ve yasal koruma altında bulunduğunu tartışmaktadırlar. Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bir kişinin özgün fikri emeği ile ortaya çıkan ve "Telif Hakkı" (©) kapsamında korunan bir eser örneği değildir?

A) Bir yazarın hayal dünyasıyla kaleme aldığı macera romanı

B) Bir müzisyenin bestelediği ve sözlerini yazdığı popüler şarkı

C) Bir bilim insanının yıllarca süren araştırması sonucu yazdığı bilimsel makale

D) Devletin tüm halkı bilgilendirmek için yayınladığı resmî kanun ve duyurular

Güvenlik Mührümüz: Bandrol

Nedir?

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından verilen parlak güvenlik etiketidir.

Ne İşe Yarar?

Ürünün telif haklarına uygun ve tamamen yasal olarak üretildiğini kanıtlar.

Sırrı Nedir?

Çıkarılmaya çalışıldığında yırtılır ve bozulur. Ürünün 'Devlet Onaylı Kimlik Kartı'dır.

Kural: Kimliği (bandrolü) olmayan bir ürüne güvenemeyiz! Satın aldığın orijinal test kitaplarında veya DVD'lerde bunu aramalısın.

Sen de Bir
Dedektifsin!

ORIJINAL!

- Orijinal ürünleri anlamak artık çok kolay!
- Telefonunla bandrolü veya karekodu okut.
- Sahte ürünleri tespit et, emeğe sahip çık!

Hiç kitaplarının arkasındaki o garip siyah-beyaz karelere yakından baktın mı?

Bandrol: Eserin Sihirli Kimlik Kartı!

1. Hologram Yapı: Işıl ışıl parlar ve asla kopyalanamaz (Eserin gerçek mi sahte mi olduğunu fısıldar).

2. Devlet Logosu: Yasal olarak kayıtlı olduğunu kanıtlar.

3. Seri Numarası: Her bandrol parmak izi gibi eşsizdir. Eser sahibine hakkının ödendiğini gösterir.

Hiç yeni aldığın bir kitapta bu parlayan etiketi gördün mü?

Görev: Gerçek ürünü onayla!

Dedektiflik görev tamam!
Sen de bir Fikir Dedektifi
olabilirsin.

Adım 1:
Ürünün üzerindeki
bandrolü bul.

Adım 2:
Kültür Bakanlığı'nın
uygulamasını aç.

Adım 3:
Karekodu okut.

BİP! ✨
Orijinal Ürün
Yazarın emeği
korundu.

Harika!
Orijinal bir eser olarak
direkt yazara destek
oluyorum.

Orijinal Eser
Yazar: Ayşe

Korsan ürün almak yerine orijinalini seçmek, mucitlere ve sanatçılara yeni eserler üretmeleri için süper güç verir!

Emeğin Hırsızları: Korsan Ürünler (🏴‍☠️)

Korsanın Zararları

Korsan Ürün Nedir?

Eser sahibinden izin alınmadan, üzerinde bandrol olmadan yasa dışı yollarla kopyalanıp satılan ürünlerdir.

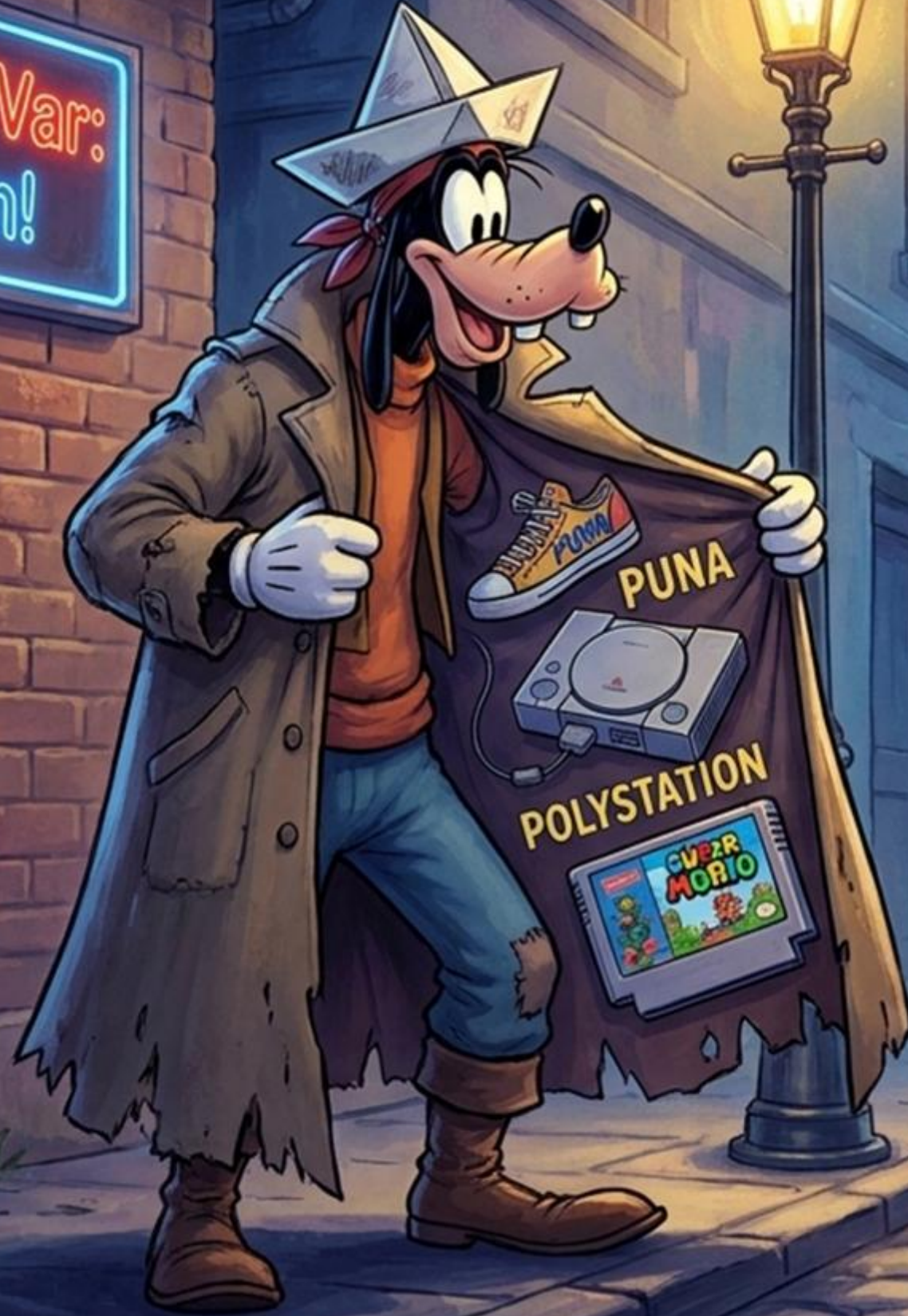
Neden Asla Alınmaz?

- ✓ • Eser Sahibi Kaybeder: Mucit ve yazar emeğinin karşılığını alamaz.
- ✓ • Devlet Kaybeder: Vergi ödenmez, bize yapılacak okulların parası çalınır.
- ✓ • Sen Kaybedersin: Kalitesizdir, sağlığını bozabilir.
- ✓ • Suçu Besler: Yasa dışı kötü örgütleri destekler.

Düşün: Korsan bir oyun alan kişi, sence o oyunu yıllarca kodlayan yazılımcıyı nasıl etkiler?

Dikkat, Tuzak Var:
Korsan Ürün!

- Sahibinden izinsiz, yasadışı kopyalanan her ürün KORSANDIR.
- Korsan kitap, korsan oyun, korsan yazılım...
- Kalitesizdir, çabuk bozulur ve suçtur!

Bir saniye, bu oyunun ismi neden 'Süper Morio'? 🤔

Kanunlar Ne Diyor?

Fikirler ve icatlar,
5846 Sayılı Kanun
ile korumamız altındadır!

1. Eseri kim yaptıysa, sahibi O'dur!
2. Sahibinin izni olmadan kopyalanamaz!
3. İzinsiz çoğaltılamaz ve satılamaz!

Telif hakları saklı ürünlerin korsan yollarla çoğaltılmasının amacı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yazarın emeğine saygı göstermek.

B) Haksız kazanç elde etmek.

C) Devlete ekonomik destek sağlamak.

D) Yeni eserler ortaya koymak.

Hak Dedektifi Görev Başında!

Soru: Artık haklarını bilen bir "Hak Dedektifi" olarak, kendi emeğini ve başkalarının emeğini korumak için bugün ne yapacaksın?

En büyük koruyucumuz devletin anayasasıdır.

MADDE 64

Devlet diyor ki:
Sen üret, hayal et, tasarla...
Ben seni kalkanımla
korurum evlat!

T.C. Anayasası Madde 64:

Devlet, sanat faaliyetlerini ve sanatçıyı korur. Sanat eserlerinin ve sanatçının korunması, değerlendirilmesi, desteklenmesi ve sanat sevgisinin yayılması için gereken tedbirleri alır.

Günlük Hayattan: Sen Olsan Ne Yapardın?

- ✦ Gerçek hayatta bazen yanlış olan daha 'kolay' veya 'ucuz' görünebilir.
- ✦ Ama korsan almak, başkasının hakkını yemektir!

Sence bir kitabın tamamını fotokopi çektirmek doğru mu?
(Düşün bakalım!)

*Kendi fikrini üretmenin
dayanılmaz hafifliđi.*

Bakın, Kerem kendi fikrini buldu!
Başkasının izinden gitmek yerine
kendi yolunu çizmek zor olabilir
ama sonundaki gurur her şeye değer.

Hey, kendi hayal
gücümü kullanmak
kopyalamaktan çok
daha eğlenceliymiş!

Emeğe Saygı, Geleceğe Saygıdır! ☆

Ben de artık kendi resimlerimi yapacağım!

• Her büyük icat, her güzel hikaye bir FİKİRLE başlar.

• Fikirleri korumak, dünyayı güzelleştirmektir!

BABA BAK! BİR YAZILIM
YAZDIM, TANESİ BİR DOLARDAN
İKİ MİLYON KİŞİ İNDİRDİ!

BEN DE SENİ
DERS ÇALIŞIYOR
ZANNEDİYORUM.

ŞUNLARLA UĞRAŞACAĞINA
DERSİNE ÇALIŞSAN, ŞİMDİYE
Pİ-HUUUU!

BABA?
BİR DOLARDAN
İKİ MİLYON
DEDİM?!

FIKİRLERİN KIYMETLİDİR!
TELİF VE PATENT HAKLARI
SENİ VE ESERİNİ KORUR.

HEDEF:
KENDİ
OYUNUMU

ASLA
VAZGEÇME!
YAPMAK!

SÜPER OYUN

KOD-
EMEK

MUCİT
ADAYI

HAYALLER
ÇÖDEĞİLDİR!

ANLAŞMA
YAPALIM:
OYUN + DERS
= BAŞARI

zzzzz

Deniz, çok sevdiği bir bilgisayar oyununun korsan kopyasını alan arkadaşına şu uyarıda bulunmuştur: "Korsan ürün satın almak sadece o işi yapan kişiye zarar vermez, aynı zamanda ülkemize karşı olan sorumluluklarımızı da ihmal etmemize neden olur.« Buna göre, bir tüketicinin "bandrolsüz ve korsan" bir ürünü tercih etmesi durumunda aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi beklenemez?

A) Eseri ortaya koyan kişinin emeğinin karşılığını alamaması ve yeni eserler üretme isteğinin azalması.

B) Ürün kayıt dışı ve faturasız satıldığı için devletin bu alışverişten vergi geliri elde edememesi.

C) Korsan satıcıların haksız kazanç elde ederek dürüst esnafa karşı avantaj sağlaması.

D) Bu alışverişi yapan tüketicinin, devlete karşı "vergi ödenmesine katkı sağlama" görevini başarıyla yerine getirmesi.

Sosyal Bilgiler dersinde "Haklarımızı Koruyalım" konusunu işleyen 6-C sınıfı öğrencileri, telif haklarıyla ilgili şu bilgileri tartışmaktadırlar:

Zeynep: Telif hakkı olan bir kitabı fotokopiyle çoğaltıp satmak suçtur.

Kerem: Telif hakkı sembolü, İngilizce 'Copyright' kelimesinin baş harfi olan © işaretidir.

Elif: Bir yazar hayatını kaybetse bile, yazdığı kitaplar belirli bir süre daha ailesi veya varisleri adına korunmaya devam eder.

Can: Telif hakkı sadece Türkiye sınırları içinde geçerlidir, başka ülkelerde koruma sağlamaz.

Öğrencilerin verdiği bu bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Zeynep'in verdiği bilgi

B) Kerem'in verdiği bilgi

C) Elif'in verdiği bilgi

D) Can'ın verdiği bilgi

✓ DOĞRU / X YANLIŞ

Aşağıdaki ifadelerin yanına DOĞRU için (D), YANLIŞ için (Y) yazınız.

1. Telif hakkı koruma süresi eser sahibinin ölümünden sonra 70 yıl daha devam eder.

2. Patent belgesi Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından verilir.

3. Korsan ürünler üzerinde bandrol bulunmaz.

4. Patent belgesinin geçerlilik süresi en fazla 20 yıldır.

5. Bir eserin sahibi, onu satın alan kişidir.

6. Telif hakkı müzik, film, kitap ve yazılım gibi eserleri korur.

7. Korsan ürün satın almak yasal bir davranıştır.

BOŞLUK DOLDURMA

KELİME BANKASI:

bandrol | patent | telif hakkı | korsan | © (telif sembolü) | 20 yıl | 70 yıl | buluş

1. Bir kişinin fikri emeği ile meydana getirdiği eserleri koruyan hakka _____ denir.
2. Yapılan bir buluşun sahibini belgeleyen belgeye _____ denir.
3. Hak sahibinin izni olmadan üretilen ürünlere _____ ürün denir.
4. Telif hakkının sembolü _____ şeklinde gösterilir.
5. _____, kitap, kaset ve CD gibi eserlerin üzerindeki güvenlik etiketidir.
6. Patent belgesinin geçerlilik süresi en fazla _____ dir.
7. Telif hakkı eser sahibinin ölümünden sonra _____ daha sürer.
8. Mevcut bilgilerden yararlanılarak daha önce bilinmeyen yeni bilgilere ulaşmaya _____ denir.

↔ EŞLEŞTİRME

A sütunundaki kavramları B sütunundaki tanımlarıyla eşleştiriniz. Harfleri boşluklara yazınız.

A — KAVRAMLAR

1. **Telif Hakkı**

2. **Patent**

3. **Bandrol**

4. **Korsan Ürün**

5. **Barkod**

6. **Buluş**

B — TANIMLAR

A — Çubuk kodlar; stok ve fiyat bilgisi içerir.

B — İzinsiz üretilen, yasadışı ürünler.

C — Daha önce bilinmeyen yeni bilgilere ulaşma.

D — Ürünlerin gerçekliğini gösteren güvenlik etiketi.

E — Buluş sahibine verilen resmi belge.

F — Fikir emeğiyle üretilen eserlerin hukuki koruma hakkı.

KAVRAMI BUL

Aşağıdaki tanımlara uyan kavramları kutucuklara yazınız.

1. Kitap, kaset, CD gibi eserlerin üzerinde bulunan Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından verilen güvenlik etiketi.

2. Ticaret mallarına konulan, stok ve fiyat bilgilerini içeren, elektronik tarayıcıyla okunan çubuk kodlar.

3. Buluşların veya kullanma hakkının kime ait olduğunu gösteren, patent kurumu tarafından verilen belge.

4. Hak sahibinin izni olmaksızın üretilen her türlü nesne ve ürün.

5. Kare veya dikdörtgen biçimlerde basılan, 2 boyutlu barkod türü.

**KANALIMIN ADRESİNİ
ZİYARET EDİP ,KANALIMI
TAKİP EDEBİLİRSİNİZ.**

